AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 14-tas | Phone Park 5318 | WORCESTER, MASS., SPALIO (OCTOBER) 5 DIENĄ, 1929 | Kaina 5 Centai | Vol. XIV

KOLORADOS KALINIAI SUKILO "LAISVĖ AR MIRTIS" ŠAUKIA VADAI

600 KALINIŲ SUKILIME

Canon City, Cal. — Apie dvylika žmonių jau nužudyta laike kalinių sukilimo prieš sargybą. Sukilėliai norėjo pasiliuosuot nuo kalėjimo ir atrast laisvę per riaušes. Jų vadai pareiškė, kad verčiau numirs pirma negu kad juos paimtų gyvus. Septyni sargai nužudyti, gi likusieji penki iš kalinių neteko gyvybės. Kaliniai reikalavo automobilių ir saugumo kelionėje ir jeigu nebus jiems tas duota, grasino, kad dešimt sargų, kurie dabar nelaisvėje bus nužudyti. Kuomet perdėtinis nesutiko išpildyt jųjų prašymus, kaliniai išmetė vieno sužeisto sargo kuną per langą. Penki belaisviai, ne sukilėliai, nunešė kuną pas perdėtinį ir prašė, kad juos išleistų, nes ir jiems laukia mirtis. Sužeistas sargas, J. J. Eeles, vienas iš seniausių sargų dar buvo gyvas, tai nunešė jį į ligoninę, bet mirė. Buvo peršautas tris sykius per kuną ir vieną kartą per galvą. Vėliau tokiu pat budu kaliniai išmetė dar tris sargus per langą.

Tuo pačiu laiku Colorados valstybinė sargyba rengėsi užpult ant sukilėlių. Prie jų prisidėjo didelis skaičius savanorių. Su granatomis, šautuvais ir kitais ginklais visi sykiu užpuolė samrkiai ant sukilėlių ir nuo 7:15 ryto iki 4 tos valandos po pietų tęsėsi kova. Ketvirtą valandą 200 sukilėlių pasidavė oficialiams.

Sukilimas prasidėjo per pietus valgomajame kambaryje ir nustebino visus sargus. Į kelias minutas jau kaliniai paėmė kalėjimo arsenalą, kur šimtai šautuvų sukrauta ir viskas buvo jų rankose. Liepsnos pakilo iš koplyčios, valgomosios salės ir kitų kambarių.

Nors ne visi kaliniai dalyvavo sukilime, liko dar 150, kurie ikšiol nepasidavė. Policija, valstijos sargybos pulkai ir savanoriai, iš viso daugiau 1,000 vyrų, apsupo kalėjimą ir praleido sargyboje visą naktį. Vienok likusieji 150 kalinių jų neatboja ir nenori pasiduot.

NEW YORKAS SVEIKINO MACDONALDĄ

New Yorkas, N. Y. — Anglijos premieras J. Ramsay Mac Donald išlipo iš laivo "Berengaria" New Yorke penktadienio rytą. Kaipo pirmam Anglijos premierui, kuris atvyko į Suvienytas Valstijas eidamas tas pareigas, MacDonaldui Suv. Valstijos ar New Yorkas suteiks jam kuo didžiausią pagarbą. Sykiu su premieru atvyksta jo duktė Ishbel MacDonald. Ji taipgi su juo atvyko į Suvienytas Valstijas du metai atgal. Tąsyk MacDonaldas atvyko kaipo privatiškas pilietis, gi dabar jisai turės neformališkas konferencijas su prezidentu, kurios gali turėt didelės istoriškos reikšmės. Ateinančioji pasaulinė laivyno nusiginklavimo konferencija bus tiktai vienas iš klausimų ką svarstys šie du lyderiai tarptautiniuose reikaluose.

Washingtono ir New Yorko miestai pilnai prisirengę priimt premierą ir jo dukterį kuo svetingiausiai. New Yorke premieras pasiliks vos dvi valandas priimt miesto raktus ir paskui išvyks į Washingtoną pasveikint prezidentą ir jo žmoną. Iš ten nueis į Anglijos atstovybę, viešėtis pas Anglijos ambasadorių p. Esme Howard. Ant rytojaus jie viešėsis Baltajame Name per tris dienas. Jeigu oras bus geras, prezidentas Hooveris ir MacDonaldas nuvyks į Virginijos kalnus, kur jie svarstys tarptautinius klausimus toli nuo triukšmų.

PRASIDĖJO NAUJAS TEISMAS GASTONIJOJ

Charlotte, N. C. — Po dviejų dienų rinkimo, išrinkta dvylika prisiekusiųjų teisėjų naujam teismui išspręst septynių agitatorių ir streikierių apkaltinimą už nužudymą policijos viršininko O. F. Aderholt. Šeštadienį prasidės bylos nagrinėjimas. Naujai prisiekusieji teisėjai, susidėjo iš devynių ukniinkų, buvusio krautuvės vedėjo, laiškanešio ir darbininko automobilio dirbtuvėje. Advokatai, po teismo pertraukimo, pranešė, kad jų priparodymai bus iškeliami viešai, tokiu pat budu kaip paskutinioje sesijoje, kada vienas iš teisėjų išėjo iš proto. Apkaltinamieji yra: Fred Beal iš Lawrence, Mass., G. Carter iš Mizpah, N. J., C. Miller, iš New Yorko, J. Harrison, iš Passaic, N. J., W. McGinnis, iš L. McLaughlin, ir K. Hendricks. Policijos viršininkas tapo nužudytas birželio septintos dienos vakarą, kada jisai aplejdo koloniją užimtą streikierių ir organizatorių.

RUSŲ LĖKTUVAS SKRENDA IŠ SITKOS Į SEATTLE

Sitka, Alaska—Rusų monoplanas išskrido iš Sitkos ir tęsia savo kelionę iš Maskvos į New Yorką. Lakunai tikisi 900 mylių kelionę atlikt į devynias valandas. Kelionėje permatoma, kad lakunai susitiks su miglomis ir lietumi. Nors rusai pasiekė Sitką sekamdienį, jie negalėjo išskrist iš priežasties lėktuvo mašinų sugedimo. Rusai pasirinko išlaukinį kelią užtai, kad saugesnis, kuomet pasitaiko miglos. Šis kelias yra į vakarus nuo salų arti Alaskos ir Britų Kolumbijos pakraščių ir yra apie 200 mylių ilgesnis negu 700 mylių vidujinis kelias. Šeši laivyno lėktuvai pasveikins Sovietų monoplaną, kada jis prisiartins prie Seattle miesto. Sovietų lakunai tikisi pasilikt Washingtono mieste keturias ar penkias dienas pirma negu nuskris į San Francisco.

VOKIEČIŲ MINISTERIS STRESEMANAS MIRĖ

Berlynas, — Vokietijos užsienių Reikalų Ministeris Stresemanas mirė anksti ketvirtadienio rytą nuo apoplekcijos. Jisai apsirgo apie vidurnaktį ir neatgijo kada jį paėmė mirtis 5:30 valandą ryto. Nuo to laiko kada jis užėmė atsakomingą užsienių reikalų ministerio vietą penki metai atgal, Stresemanas nuolatos buvo politiškose kovose ir giliai įsigilinęs į tarptautinę taiką ir ekonomišką susitaikymą.

Prezidentai ir valdininkai iš visų paasulio kraštų siunčia užuojautą iš piežasties Vokietijos netekimo vieno iš savo gabiausių diplomatų.

RUSAI ATNAUJINA UŽPUOLIMUS

Shanghai, — Neseniai Sovietai pradėjo kitą užpuolimą ant Mančuli; dar tokio smarkaus iki šiol nebuvo. Sovietų raiteliai su artelerija padarė smarkų užpuolimą ir į tą patį laiką bombos buvo metamos iš lėktuvų. Kiniečiai mano, kad dabartinis užpuolimas yra pailginimas Sovietų nusistatymų, laikas nuo laiko sunaikint kiniečių miestą ir atakuot rubežiaus apsaugos pulkus su tikslu priverst Mandžurijos valdžią padaryt taiką atskirai be Kinijos.

Su šiuo atvėju, Daktaro Wellington Koo, senos respublikos valdžios diplomato sugrįžimas Kinijon turi svarbią reikšmę. Jisai labai priešingas Nankingo valdžiai, kuri pagrobė jo nuosavybę Peipinge ir padavė įsakymą, kad jį suareštuotų. Nors Dr. C. T. Wang tarpininkavo 1924 metų Peipingo sutartyje su Sovietų Rusija, vienok Daktaras Koo pasirašė ir skaitomas kaipo autoritetas Kinijos —Rusijos santykiuose. Jo buvimas Mukdine sykiu su kitais svarbiais politiškais apsireiškimais skaitomas kaipo ženklas atskiro Sovietų susitaikymo su Mukdenu, jeigu Mandžurijos vyriausybė negalėtų panešt finansišką naštą karės pratęsimui. Politiškas neramumas vakarinėje Kinijoje sykiu su civiliška kare Hunan, Kuangsi ir Anhui provincijose ir rusų užpuolimas rubežiuose uždeda sunkias militariškas ir finansiškas naštas Nankingo valdžiai.

ATRASTOS LIETUVOS SENOVĖS LIEKANOS

Kaip "Tilsiter Zeitung" praneša, šiomis dienomis ties Linkunais netoli prie einančios link Gastų vieškelio daromi senovės liekanų kasinėjimai po vadovybe Prusijos muziejaus direkcijos.

Visi atrasti turtai kaip jų gausingumu taip ir reikšmingumu yra didesni negu ligi šiol kada nors buvo rasti. Apart daugelio kitų brangių dalykų čia yra atrasti Prusų moterų kapai su pilnais moterų galvos papuošimais ir šiaip visokiais pagražinimais.

Kiap jau seniau buvo pranešta, Lietuvos ir Švedijos mokslininkai daro tyrinėjimus Apuolės piliakalnio netoli Skuodo. Grįžęs iš tyrinėjimo darbų prof. Aido" korespondentui kad Volteris pareiškė "Lietuvos apart piliakalnio atrastos žymės, kad čia kadaise yra buvęs didokas miestas. To buvusio miesto žymės randamos maždaug 1½ ha plote. Del tų radinių kaip lietuvių taip ir švedų mokslininkai labai nustebinti. Tyrinėjimo darbai bus tęsiami toliau. Juose dalyvauja prof. Volteris, gen. Nagevičius ir keli švedų mokslininkai senovės tyrinėtojai.

Prof. Volteris budamas Skuodo apielinkės senovės tyrinėjimų darbuose turėdamas valnesnio laiko laikė Skuodo yimnazijos mokiniams pranešimą apie senovės tyrinėjimo svarbumą. Paskaita davė gerų vaisių, tuojau po to gimnazijos mokiniai sunešė visokių senovės liekanų.

NUŽUDYTŲ MERGAIČIŲ LAIDOTUVĖS

Worcester, Mass. — Ona Kandrotienė, 37 metų lietuvė, parėjusi namon pereitą šeštadienį, papiovė duoniniu peiliu savo dukterį Eleną, šešių metų, ir savo kaimynų mergaitę, Liliją Čepulioniutę irgi 6 me. Moteris buvo netekusi proto ir nuėjus į policijos stotį metė kruviną peilį ant stalo ir prašė, kad ją suimtų, kaž ką murmėdama lietuviškai. Policija nuėjo į jos namus ir rado baisią tragediją. Moteris dabar bepročių name padėta del observacijos. Ji bijojo, kad kas iš jos nepaimtų penkius vaikus ir sakė, kad užtai ir norėjo juos visus nužudyt.

Abiejų mergaičių — tragedijos aukų, Elenos Kandrotaitės ir Lilijos Čepulioniutės laidotuvės įvyko trečiadienio rytą gėdulingomis mišiomis Šv. Kazimiero bažnyčioje. Žmonių prisirinko labai didelis skaičius. Eleną atvežė iš M. Čivinsko laidotuvių namo, gi Liliją iš savo tėvų namų, 23 Langdon gatvės. Jųjų karstus apkrautus gėlėmis nešė jauni vaikai. Ne vienas susigraudino žiurėdamas į šį reginį. Liliją paliko savo tėvus Juozą ir Beatricę Čepulionius, ir tris brolius: Joną, Juozą ir Praną.

Elena apart savo motinos paliiko du broliu, Joną ir Juozą; ir dvi seseri — Oną ir Marijoną. Palaidotos Notre Dame francuzų kapinėse.

Geros širdies Worcesterio lietuviai sudėjo $42.50 padėt M. Čivinskui, graboriui, atmokėt už Elenos Kandrotaitės laidotuvių išlaidas.

UGNIAKALNIS GRĄSINA FRANCUZŲ MIESTELIUI

Per ilgus amžius nedidelis francuzų miestelis St. Pierre ant Martinique salos juokėsi, sapnavo ir gyveno linksmai. Turėjo didelį puikų teatrą, kurį žmonės dažnai lankydavo. Vakare kiekviena gatvė buvo apšviesta; vienok, turtuoliai vaikščiodavo su palydovais, kurie nešdavo žibintuvus padarytus iš gumo medžio, gausiai sakuoto ir išduodančio malonų kvapsnį kada dega. Čionais gyvenimas buvo brangus ir puošnus prieš didelį ugniakalnio išsiveržimą dvidešimt septyni metai atgal.

Apie septintą valandą, keturias dešimt penkias minutas ryte, gegužės 8, 1902 metais, ugniakalnis Mont Pelee staiga įsiveržė ir išnaikino visus gyventojus. St. Pierre miestelis su 40,000 gyventojų buvo palaidotas po daug pėdų purvyno ir pelenų.

Per šešias ar aštuonias valandas tą dieną nepaliaunama karšto purvyno ir pelenų sriovė užtvenkė griuvėsius. Tiktai vienas žmogus išliko gyvas — jisai buvo kalėjime ir sienų storumas ir murų tvirtumas apsaugojo jį nuo to karščio ir gesų, kurie kitus gyventojus užnuodino.

Gegužės 21- dieną Pelee vėlei išsiveržė, daug kartų žaiuriau negu pirmiau. Sekantį rytą pasažieriai iš Suv. Valstijų laivo Potomac išlipo pasižiurėt į nelaimės vaizdą.

Kada vienas amerikonas sugrįžo gruodžio mėnesyj, 1923 metais, jisai rado gyvą, naują koloniją su 1,000 gyvntojų. Šalis jau buvo prisikėlusi iš numirusių. Jau buvo pastatyta suvirš 100 naujų namų, kiti namai atstatyti; taipgi buvo kliubas, krautuvių, valgykla, sandėlis ir muito namas. Gyventojai neatbojo grąsinantį ugniakalnį ir tikėjo, kad jisai neišdrįs juos suryt šiame šimtmetyje.

Ugniakalnis dar palaukė šešis metus. Neseniai gauta žinių, kad prasidėjo pelenų lietus lyt iš ugniakalnio ant miestelio St. Pierre ir Morne Roupe. Iš šios priežasties, visi gyventojai apleido St. Pierre, Morne Rouge ir Precheur. Tie, kurie toliau gyveno vienok dar pasiliko. Pelenai ir lietus iš ugniakalnio padaro, kad žemė butų labai vaisinga,; tai žmonės nenori apleist jos ir turi prie jos prisirišimą nepaisant gręsiančio pavojaus.

Martinique sala, nors nedidelė, turi dabar 190,000 gyventojų. Šios salos svarbiausi produktai yra: cukrus, kava, kakao, vanilija, cinamonas ir raudonmedis. Yra apie trisdešimt penkios cukraus dirbtuvės ir didelis skaičius distiliacijų darymui degtinės. Tavorų išgabena kas metai už $7,000,000. Po St. Pierre miestelio sunaikinimo, Fort de France, puiki prieplauka, tapo svarbiausiu šios salos miestu. Dabar turi apie 30,000 gyventojų. Žmonės, nors juodos rasos, labai švelnus, lygiai kaip francuzai. Jie kalba švelniais ir tykiais balsais, jie užsilaiko maloniai ir rimtai, sulyginus su kitais negrais Vakarų Indijos salose.

Miestelis St. Pierre prabuvo sunaikintas per visą pirmą dešimtmetį. Niekas tenais negalėjo dirbt apart kelių asmenų, kurie gavę leidimą iš valdžios iškasė palaidotus namus rast pinigų ir brangumynų. Visas pasaulis manė, kad miestelis pražuvęs amžinai. Bet toji pati iega, kuri padarė, kad augmenys gausiai platinasi išterioto miestelio pievose įkvėpė narsumo į žmonių širdys. Naujas miestas atsirado ir sykiu naujas pasirįžimas. Vienok ugniakalnis Mont Pelee dar sykį grąsina pikto ir gązdina gyventojus.

NAUJOS VEDYBŲ REFORMOS INDIJOJ

Simla, Punjab, Indija, — Valdžios taryba priėmė naują įstatymą uždraudžiantį vestuves mergaitėms neturinčioms keturiolikos metų ir vaikams nesulaukusiems aštuoniolikos metų. Oficialės skaitlinės paduoda, kad yra 8,500,000 mergaičių ir 3,000,000 bernaičių, vedusių ir jaunesnių 15-kos metų. Pagal šias pačias statistikas yra 110,-84 vedusių bernaičių ir 218,463 vedusių mergaičių nesulaukusių penkių metų; gi 575,405 bernaičių ir 2,016,687 mergaičių apsivedę tarpe 5 ir 10 metų amžiaus. Apie 400,000 Indijos mergaičių tampa našlėmis pirma negu sulaukia penkioliktus metus.

Žios reformos be abejonės padarys daug gero Indijos socialiniame pakilime, nors tikimąsi, kad nenorės jų priimt kaimuošios reformos be abejonės pa-

FRANCUZŲ AUTOMOBILIS SULAUŽĖ REKORDUS

Paryžius, — Dvylika cylinderių Voisin automobilis pralenkė visus rekordus nuo 4,000 iki 20,000 mylių Montlhery Autodrome, vienok apsivertė kada mėgino sulaužyt 40,000 mylių rekordą. Automobilio valdytojas, Dekirilof, kurs taipgi lakunas buvo sunkiai sužeistas. Mašina užlaikė paprastą greitumą daugiau 83 mylias į valandą laike pirmųjų 20,000 mylių. Nelaimės priežastis iki šiol neištirta.

BARZDŲ STREIKAS VARTOJAMA KAIPO PROTESTAS LIETUVOJE

Kaunas, Lietuva—Pašto raštinės darbininkam nusibodo streikuot nedavalgydami, tai jie nutarė nenusiskust barzdų tol, pakol jų darbo sąlygos nebus pagerintos ir jųjų pareikalavimai išpildyti. Jie tikisi, kad žmonės juos atjaus ir taip atkreips valdžios dėmesį į jų padėtį, kada pamatys apžėlusius, veidus ir kudlotas galvas raštinės langeliuose.

MIESTELIS SUDEGĖ LENKIJOJ

Varšuva, Gaisras išnaikino veik visą kaimą Slupia Nowa, arti Kielce, vakar ir 1,500 žmonių neteko namų. Laike gaisro įvyko ekspliozijos rankinių granatų, sukrautų komunistų namuose. Policija pranešė, kad miestelis buvo vartojamas kaipo centras išdalinimui amunicijos komunistam pietinėje Lenkijoje. Didelis komunistų skaičius areštuotas. Pranešimai dar paduoda, kad vyrai net ir moterys užpuolė ant ugniagesių ir policijos peiliais, tikslu neišduot keno namuose įvyko ekspliozijos. Penki žmonės numirė ir daugiau 100 apdegusių negyvens.

GABRIELE D'ANNUNZIO ne tapo išrinktas į Italijos akademijos trisdešimt "amžinųjų" skaičių. Tai d'Annunzio jie pamiršo į pasižymėjusių tarpą įrašyt, nors jis buvo poetas, dramatistas ir Fiumos užgrobėjas.

LIETUVIAI, ATMINKITE SPALIO 9-tą DIENĄ

Lietuvių tautos gedulio diena del Vilniaus pagrobimo, įvyksta spalio 9 dieną. Kaikuriose kolonijose yra rengiami vakarai ar kitoki apvaikščiojimais tos dienos paminėjimui. Kur nieko nėra rengiama arba kurių aplinkybės nedaleidžia tokiuose apvaikščiojimuose dalyvaut, tai tiems patariama paaukot, kiek galima, Dr. Basanavičiaus vardu ruošiamiems Vilniuje rumams, kur tilptų lietuvių istorinis muziejus, lietuvių gimnazija, mokytojų seminarija, knygynas, ir kitos lietuvių kulturinės įstaigos. Fondas Lietuvoj tam tikslui įkurtas ir aukos energingai renkamos.

SHARKEY LAIMĖJO ČAMPIONATĄ

New York. — Ketvirtadieny, rugsėjo 26 dieną, Yankee Stadium arenoj prieš 47,558 žiurėtojų akis lietuvis Jack Sharkey išmušė da vieną airišį iš eilės lenktyniuojančių už sunkaus svorio kumštininkų čempijonatą

Jau iš pirmo raundo buvo matyt, kad Sharkey savo oponentą pralenkia visais žvilgsniais — vikrumu ir smugių tvirtumu. Antram raunde Loughran jau gavo stiprų kirtį veidan, nuo kurio pradėjo svyruot. Gi išėjus į trečią, Sharkey, įsivaręs oponentą į jo paties kampą, taip užvežė pažiaunin, kad tas išsitiesė ant grindų. Atsakančius iki 6-šių, Loughran, atsiremdamas virvėmis, atsikėlė. Sharkey pajudėjo link jo, bet referee Magnolia sulaikė. Loughran klajojo be sąmonės. "Leiskit man sėstis, aš nežinau, kur aš esu" — ištarė Loughran į savo draugus." Ėmė kelias minutes laiko iki jis šiek tiek atgriebė sąmonės. Tada jis sveikino Sharkey, kuriam publika kėlė dideles ovacijas.

Visa didžioji spauda, neaplenkiant ir tos, kuri prieš kumštynes pranašavo Sharkiui pralaimėjimą, vienbalsiai pavadino šį Sharkio kirtį "istorišku knockoutu," nuo kurio turėjo krist bile milžinas. Laikraščiai Sharkį vadina faktinuoju čempijonu, tik reikia "de jure" pripažinimo. Ant kelio prie tojo tikslo belieka vien britas Phil. Scott ir vokietis Max Schmeling.

Lietuviams bus didelis išgarsinimas, jei Sharkis liks kumštininkų čempijonas.

BANDITAI NUŽUDĖ DEVYNIUS VAIKUS

Belgrade, Jugoslavija—Albanai banditai paleido šuvius ir užmušė devynius vaikus, kurie ėjo mokyklon, arti rubežiaus tarpe Jugoslavijos ir Albanijos. Kiti trys buvo sunkiai sužeisti. Visi dvylika vaikų vaikščiojo per kalnus ir ėjo į mokyklą išlaikyt kvotimus. Jie buvo visi iš Busayuvitch kaimo.

AMERIKOS LIETUVIO SKAITYTOJAI NEPAMIRŠKITE SAVO LAIKRAŠČIO!

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos Paskolos kuponus už 1929 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1. Užsieny — Lietuvoje $2. Amerikos Lietuvis, atvėsus orui bus leidžiamas kas savaitę ir jo kaina padidės.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

LIETUVOS ŽINIOS

KAIP VOKIEČIAI SUĖMĖ PLEČKAITĮ

Praėjusį trečiadienį, rugsėjo 5 dieną rytprusiuose, apie 10 kilometrų nuo Lietuvos rubežiaus, vokiečių policija suėmė pagarsėjusį "emigrantų" vadą ir ginkluotų gaujų organizatorių okupuotoje Lietuvoje Jeronimą Plečkaitį. Draugė su juo suimti dar penki jo sėbrai. Daukša, Pilipavičius, Kreiženko, Žemaitis ir Zelenka.

Suėmimas įvyko prie tokių aplinkybių: netoli Mėlkiemio, Stalupėnų apskr., vienas dirbęs laukuose ukininkas pastebėjo, kaip iš miškelio į plentą išėjo 6 įtartini vyrai. Ukininkas apie tai tuojau pranešė eiguliams, kurie miškelį apsupo ir visus 6 vyrus suėmė. Pasirodė, kad tai buvo Plečkaitis su savo penkiais sėbrais. Pas suimtuosius buvo rasti du šautuvai, daug šovinių, 6 revolveriai, 6 rankinės granatos ir pintinėje paslėptos 6 sunkios bombos. Be to, pas juos rasta lenkiškų ir vokiškų pinigų. Kilo įtarimas, kad piktadariai turėjo tikslą išsprogdint greitąjį traukinį, kuriuo turėjo grįžt iš Ženevos musų ministeris pirmininkas prof. Voldemaras. Ar šis įtarimas pasirodys tikras, parodys smulkesnis tardymas.

Visi suimtieji plečkaitininkai tuojau buvo surakinti ir patalpinti Stalupėnų kalėjime. Iš čia jie nugabenti į Insterburgo kalėjimą ir perduoti vietos apygardos teismo žinion.

Tardomi plečkaitininkai pareiškė, kad Jeronimas Plečkaitis norėjęs vykt pas gimines į Lietuvą, o kiti 5 norėję vykt į Argentiną. Ginklus jie paėmę su savim, kad galėtų apsigint nuo galimų užpuolimų.

Kaip praneša vokiečių laikraščiai, suimtieji plečkaitininkai ne busią išduoti Lietuvai, o bus vokiečių teismo už slaptą rubežiaus perėjimą, ginklų laikymą ir ypatingai už įstatymo del sprogstamosios medžiagos peržengimą. Šis įstatymas Vokietijoje priimtas prieš keletą metų ir už sprogstamosios medžagos laikymą numato sunkiųjų darbų kalėjimą iki 10 metų.

GAISRAS MINISTERIO DVARE

Rugsėjo 3 dieną teisingumo ministerio Žilinskio dvare netoli Garliavos kilo gaisras — užsidegė dviejų aukštų kluonas su javais, pašaru ir ukio padargais. Atvykusiems iš Kauno gaisrininkams liepsnojusio kluono užgesint nepasisekė. Bet teko gerai padirbt, kad apgintų nuo ugnies kitus triobėsius. Nuostolių padaryta apie 200 tukstančių litų sumai. Kluonas ir javai buvo apdrausti sumai apie 60 tukstančių litų. Gaisro priežastis neišaiškinta.

IŠVEŽTA 347 MILIJONAI KIAUŠINIŲ

Apskaitliuojama, kad už eksportuojamus kiaušinius Lietuva surenka per metus apie 14 milijonų litų, o 1924 m. surinkta, net 19 milijonų litų. Laikotarpy 1924—1928 metų eksportuota 347,985,700 kiaušinių; kasmet eksportuojama daugiau kaip po 60,000,000 kiaušinių. Už visus per tuos metus eksportuotus kiaušinius gauta 73,850,600 litu. Tai jau graži suma,, bet žinovai sako, kad tai nėra net pusė to, kiek Lietuva galėtų paimt, jei daugiau dėmesio kreiptume į kiaušinių rengimą eksportui.

NUSIKALTIMAI LIETUVOJE

Per pirmąjį šių metų pusmetį visoje Lietuvoje buvo užregistruota 7,252 nusikaltimai, iš kurių išaiškinta 6,128. Nusikaltimai pagal rūšis atrodo taip:

žmogžudysčių — 15 (išaiškinta 14), užmušimų per peštynes —18 (išaiškinta — 17), užmušimų del kitų priežasčių — 35 (išaiškinta 34), povainikių kudikių nužudyta — 81, plėšimų — 44, arklių vagysčių—147, stambių vagysčių — 4,603, smulkių vagysčių — 5,965, apgavimų — 255, pinigų padirbimas — 12, dokumentų padirbimas — 206, netikrų pinigų platintojų suimta — 87, pinigų pasisavinimas—24, padegimų — 83. Be to, 460 asmenų patraukta atsakomybėn už slaptą degtinės varymą.

PALEISTI RUOŠTO SUKILIMO DALYVIAI

Respublikos Prezidentas dovanojo bausmę dr. J. Pajaujui, Tornau, Kauneckui, Komarui ir Žemaičiui, kurie drauge su kitais mėgino suruošt sukilimą. Visi penki iš kalėjimo paleisti; kiti nuteisti ruošto sukilimo dalyviai buvo paliuosuoti iš kalėjimo ankščiau.

STATYS NAUJUS KALĖJIMUS

Kaune 6-me forte ruošiamasi statyt naujas kalėjimas. Be to, Mariampolėj busiąs pastatytas 300 kalinių laikyt kalėjimas.

SSSR LIETUVOS LAIKRAŠČIŲ NEĮSILEIDŽIA

Kaune jau parduodama rusų komunistų laikraštis "Moskovskija Izviestija." Tai jau trečias komunistų laikraštis Lietuvoje.

Tuo tarpu Kauno pašte yra gauta Lietuvos laikraščiai sugrąžinti nuo SSSR rubežiaus su parašu, kad spaudiniai į SSSR neįleidžiami.

Įdomus reiškinys: komunistinė literatura Lietuvoje gabenama, kiek norima, o Lietuvos laikraščiai neįleidžiama. s

APSIVEDĖ DAKTARAS JONAS ŠLIUPAS

Aušrininkas D-ras Jonas Šliupas šiomis dienomis apsivedė. Šliubą paėmė katalikų bažnyčioje. Dabar D-ras Šliupas turi 69 metus amžiaus.

KAUNO UNIVERSITETO STUDENTŲ SKAITLIUS AUGA

Ligi šiol į Kauno universitetą paduoti naujai norinčių įstot 950 abiturientų (baigusių gimnazijas) prašymai. Prašymų priėmimas baigėsi 15 rugsėjo; manoma, su pabaiga paskirto laiko dar padidės su kokių 100 abiturientų. Tokiu budu naujiems mokslo metams studentų skaitlius padidės su daugiau kaip 1000 žmonių.

FILOSOFIŠKAI

—Mano prieteliau, tu esi tikras avigalvis-

—Taip, tik prašau paaiškinti, ar esu avigalvis, kad esu tavo prietelis, ar del to esu tavo prietelis, kad esu avigalvis.

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. Tel. Park 5318

AMERIKOS LIETUVIS, 14 Veronon St., WORCESTER, MASS.

SVEIKATA

SVEIKATA IR NESVEIKAS NUOVARGIS

Nežiurint kokį darbą dirbame, visi pavargstame, ir tas yra naturalu. Vienok labai svarbu, kad po pavargimo, butų gaunama užtektinai laiko atsilsėt ir atnaujint sunaikintą energiją. Dažnai girdime apie kitus, kurie serga nuo persidirbimo, arba turi džiovą; visi apgailestaujamė, vienok nepagalvojame, kad ir mums tas pats gali atsitikt.

Kartais, nežinome, kad esame pavargę. Pervargimo simtonų yra daug ir įvairių. Paprasčiausis pervargimas yra tas, kuris paeina nuo labai sunkaus darbo, ir atakuoja tuos, kurie vartoja raumenis, prie smarkaus mankštinimos. Geriausia gyduolė yra poilsis, tol kol nuodai, kuriuos kunas prisirinko, yra išplaunami ir energija sugrįžta.

Protinis pervargimas yra paprasčiausia šių dienų liga. Jis paeina nuo užsikimšimo kraujo gyslelių smegenyse, ir tas yra iš priežasties didelio protavimo, rupesčio ar kito protinio įtempimo. Geriausis tam poilsis yra fizinis mankštinimas, kurie atitraukia kraują iš smegenų į kitas kuno dalis.

Nuolatiniai protiniai darbininkai, ir tie, kurie apsunkinti rupesčiu, nepaiso, kuomet smegenys pradeda duot pervargimo ženklus — galvos skaudėjimus, nemiegojimą, ir kitus, kurie parodo, kad cirkuliacijos padėtis jau nebesutinka su sveikata.

Pavargęs žmogus, kuris ieško pasilinksminimo daug protingiau daro, negu tas, kuris parėjęs iš darbo įsigilina į mokslišką knygas. Šeimininkės noras atsitraukt nuo savo pareigų yra teisėtas, nes jos darbas yra labiausiai varginantis, vien delto, kad jis yra monotoniškiausias.

Pavargimas dažnai yra priežastimi vaikų piktumo ir neparangumo. Tėvams reikia atydžiai prižiurėt, kad jie gautų užtektinai miego ir tinkamą maistą. Dažnai viena iš didžiausių priežasčių, kaip vaikuose taip ir užaugusiuose, yra nedavalgymas. Nes pervargęs kunas reiškia ir pervargusį skilvį, pasekmės, kurio yra neturėjimas apetito.

Nedavalgymas ir kitos ligos, kurios paeina nuo pervargimo, yra faktoriai vedanti prie džiovos, ir nors yra normalu ir sveika dirbt tol kol pavargsti, vienok pervargimo pavojai, kol kas nėra atjaučiami.

ŠVARI BURNA

Keletas metų atgal, Dr. Mayo, vienas iš Amerikos geriausių chirurgų, pasakė, kad dentistai turės imt žingsnius medicinoj. Sykiu su šiuo pranešimu, naujas burnos hygienos vajus stengiasi išmokint tris dalykus.

1. Kiek blėdies yra padaroma kuno sveikatai, kuomet burna yra nešvari, dantys neprižiurimi, kiauri ir smegenis nesveikos.

2. Tinkamus budu atitaisymui visų burnos ligų.

3. Kaip išvengt dantinių ligų.

Labai mažai žmonių težino, kad burnos stovis liečia tris svarbiausius gyvenimui dalykus, valgį, vandenį ir orą. Niekas negali gyvent be šių trijų dalykų. Valdžia leidžia dideles pinigų sumas, kad vanduo ir valgis butų švarųs. Šeimininkės stengiasi, kad puodai ir indai, kuriuos valgis dedamas, butų švarųs. Visos smulkmenos apturėjimui švaraus valgio yra aprupinamos, bet kuomet jis pereina per lupas, dažniausiai jis užsikrečia, nes dauguma burnų yra nešvarios.

Kaip užlaikyt burną švariai, kad neleidus dantims put? Štai keturi praktiški patarimai:

1—Burna turi but gero dentisto prižiurima. Eik pas geriausį, kokį gali rast. Reikia pas jį dažnai eit nors tris ar keturius sykius ant metų.

2—Dantys turi but egzaminuojami su X-ray, kad suradus kokiam stovy yra šaknys, ir kaulas apie tas šaknis, nes tose vietose yra pradžia visų dantų ligų. Visi dantys, kurių nervai išimti yra abejotini. Nors pas juos ir nesiranda skausmo vienok prie šaknies gali rastis votis, ir X-ray tegali tai surast.

3—Reikalauk, kad dentistas duotų visus smulkmeniškus patarimus, kaip dantis prižiurėt. Reikia pašvęst nors tris minutes kas rytmetį ir kas vakarą plaunant smegenis ir dantis, kitaip jų tinkamai negalima išvalyt. Atmink, kad švarus dantys nepus, ir švari burna neužkrės valgio.

Nevartok tiek daug cukraus, nes cukrus greičiausiai priveda prie dantų puvimo negu kitas koks valgis. Gamta niekuomet neskyrė mums cukraus koncentruotoje formoje, bet norėjo, kad mes jį imtume naturalėje formoje kaip, vaisiuose ir daržovėse.

Profesorius Osler, jau miręs, ir kuris gyvendamas buvo skaitomas auščiausioje medicinos profesijos vietoje sakė — "Turite doktriną mokint, ir turite ją mokint visuomet. Ta doktrina yra, burnos švarumas, dantų švarumas ir gerklės švarumas. Šie trys dalykai turi but jusų sekti per visą gyvenimą. Nera nė vieno dalyko taip svarbaus žmonėms, kaip burnos hygiena.

—o—

SUNKI KOVA UŽ BUVĮ

Sunki kova už buvį.
Idant ją nugalėti,
Reikia sunkiai darbuotis
Ir daug proto turėti.
Arba širdį laukinio
Pikto žvėries įgyti,
Nes kitaip negalėsi
Kovoje išsilaikyt.

Lietuviai Amerikoje

Philadelphia, Pa.

Surinktos žinutės

Nesenai, plėšikas užpuolė vieną moterį nuo 1441 N. Franklin gatvės, anksti iš ryto. Tik pasijuto, kad kas ją sugriebė, o kaip įėjo į vidų nenujautė. Moteris pradėjo šaukt pagelbos ir laimė, kad išgirdo skersai gyvenantis policistas, kuris, nors apsitaisęs naktiniais, pradėjo vytis žuliką. Policistui pasisekė sulaikyt jįjį šuviais. Sugavo jauną juoduką, 24 metų ir padėjo kalėjiman. Nors suimtasis bus nubaustas, visgi reikia but atsargesniems su durimis, nes atėjus šaltam orui visi valkatos renkasi į miestus, atlanko daug namų ir padaro daug žalos.

Vienas žmogus, T. Robinsonas, užsiregistravo, kad turi trisdešimt vaikų, tik nepasakė ar visi gyvi. Vienok jis turėjo dvi pačias, su pirma susilaukė dvidešimt keturis vaikus, gi su antrąja šešis. Jis dabar pasižymėjęs kaipo didžiausis šeimynos tėvas, turįs 61 metus amžiaus. Jis gavo pensiją. Šiuose laikuose toks įvykis stebina visus.

Vaikinas E. Kaufmanas, 26 m. pasivėlavo susitikt savo merginą ir padavė priežastį, kad jis turėjęs eit į draugijos komiteto susirinkimą. Mergina netikėjo, ir vaikinas iš altaracijos nusišovė paleisdamas šuvius į galvą. Toks žmogaus pasielgimas yra tik silpnos valios apsireiškimas.

Nuo rugsėjo 18-tos dienos tęsiasi didelis bazaras, šv. Kazimiero parapijos salėje. Bazaras atidarytas du kartu į savaitę, trečiadienio ir šeštadienio vakarais, po tris valandas; trauksis iki spalio mėnesio vidurio. Žmonės suaukavo labai daug gerų daiktų bazarui, kad parapijai liktų pelno. Tik lieka tas, kad kuo daugiausia ateitų ir paimtų nors vieną iš tų gerų daiktų. Kurie išlaimės, puikias dovanas gaus. Jaunimui paskirta dvi valandos šokt ir pasilinksmint, gi senukams be skirtumo pažiurų proga gaut šalto midučio sklepe. Visi traukit į šv. Kazimiero svetainę, 331 Earp g-vės, ir apturėsit smagiausį laiką.

Balandėlis.

Newport, R. I.

L. Grossmano firma nupirko triobėsius nuo S. V. Laivyno ir neužilgo pradės ardymo darbą. Laivynas uždarė savo stotį Coddington Point, Newport, R. I. ir pardavė apie 600 namų; barakų, krautuvių, dirbtuvių, valgymo svetainių, aficierių namų, ir t.t. Šių triobų medega gali but reikalinga tiems, kurie dabar sau stato namus. Keli metai atgal šioji pati firma pagelbėjo daug žmonių pasistatyt sau namus beveik už dyką. Kuomet išardymo darbas prasidės, bus kita proga įsigyt namą pigiai. Nuo mažiausio iki didžiausio dalyko reikalingo namo pastatymui bus galima gaut, kaip: medis, durys, langai, šildymo pečiai, vamzdžiai; ir dirbtuvių mašinos, krautuvės įtaisymai, šaldymo mašinos, virtuvės ir kepimo įtaisymai ir t.t. Atsilankymas į Coddington Point laike L. Grossmano firmos ardymo darbo, bus labai žingeidus kiekvienam.

NAUJI COLUMBIA REKORDAI

Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!

UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS IR IŠSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS

Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

16125—F	(Jonukas ir Marytė (Vestuvės	K. Menkeliuniutė Soprano
16126—F	(Linksmos Akys—Polka (Marytės Mazurka	Mahanojaus L. Orkestra
16074—F	(Anksti Rytą Kėliau (Voveraitė	Justas Kudirka Tenoras
16073—F	(Reikia Tept, (Pirma ir Antra Dalis	A. Vanagaitis
16044—F	(Kalinio Daina (Mano Gimtinė	Jonas Butėnas Baritonas
16072—F	(Sharkey Daina (Munšainukas	Antanas Vanagaitis
16113—F	(Šešupės Bangos, Polka (Puiki Porelė, Polka	Lietuvių Tautiška Orkestra
16036—F	(Ne Margi Sakalėliai (Bernužėli, Nes'voliok	Juozas Babravičius

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų, Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau.

Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepapraščiausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina..... $1.00

Užsisakant daugiau egzempliorų duodame nuošimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

PRANEŠIMAS visiems mano pažįstamiems. Aš įstojau į biznį su Leonu Vaiša, po numeriu 47 Vernon gatvės netoli Švento Vincento ligoninės. Visi mano pirmiau buvusieji kostumeriai malonėkite ateit pas mus ir dabar. Kainos tos pačios, kokios buvo anoj kirpykloj ant 282 Millbury gatvės. Prašome atsilankyt, nes užtikrinam, kad busite visi patenkinti.

J. JONAITIS ir L. VAIŠA,
47 Vernon St. Worcestery

DEL RANDOS išnuomuoju vieną patogų kmbarį su visom namo privilegijom. Geistina, kad paimtų tą kmbarį koks vienas vyras. Kreipkitės —
29 JEFFERSON ST.
(3-čias aukštas)

PAIEŠKAU porą vedusių ar seną moteriškę pas mane gyvent, kad pagelbėtų prižiurėt namą, pagamint valgį ir išleist vaikus mokyklon. Kreipkitės vakarais
V. Barysas
17 Spruce St. (2-ras aukštas)

JAFFE—TAVORŲ IR MALIAVOS KOMPANIJA
Parduoda Maliavas, Liakus ir Popierą Sienoms. Geležinius Tavorus, Virtuvės Daiktus ir Indus.
67 MILLBURY ST.
Tel. Park 3615

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

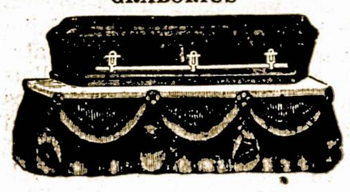

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.
Tel. Park 4156
340 Harding St. Worcester, Mass.

Vienatinis Lietuvis Gydytojas Worcestery
Dr. Juozas Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence St., Worcester, Mass.
Ofisas atidarytas:
nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare.
Tel. Park 5873

DR. TESSMER
Dentistas
308 MAIN STREET
Worcester, Mass.
(virš Iver Johnson krautuvės)
Tel. Park 3310

Park 2470 Res. Park 4225-R
Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėje. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje taip ir Europoje.
390 Main St., Room 931-932.
Worcester, Mass.

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
71 PENN AVE. WORCESTERYJE
Tel. Cedar 5619 J.
Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciailškumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.
Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

JOSEPH J. DIRSA
LIETUVIS GRABORIUS
Teikia patarnavimą laidotuvėm ir išrandavoja automobilius vestuvėms ir kitokiems pasivažinėjimams.
GYVENIMO VIETA—
194 Millbury St. Tel. Cedar 4953
3rd floor
OFFICE FUNERAL HOME
212 Millbury St. Worcester, Mass.
Tel. Park 2756

DOLLAR Laundry
Savininkas E. Slavickas
Išskalbia visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus.
Lietuviška Skalbykla
5 SEYMOUR ST.
Tel. Park 314 Worcester, Mass.

STAYMAN'S
Didelis Centras Pasirinkimui Kepurių ir Kaklaraišių
STAYMAN'S
Kampas Front ir Trumbull Gatvių
Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.00
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata $1.00
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Nusiginklavimo Klausimas

Šiomis dienomis premieras McDonaldas ir prezidentas Hooveris pradės svarstyt apie nusiginklavimą ir bandys susitart praktikoje, kuriais budais sumažinti karo laivų skaičių ir sustabdyt naujų karo laivų statybą. Anglijos premieras be abejonės turi viltį padaryt didelį progresą sunkiame kelyje prie visuotino nusiginklavimo. Ne tiktai premieras, bet ir Suv. Valstijų prezidentas savo mintyse gvildena tuos klausimus kaip įvykdyt taiką visame pasaulyje ir žiuri į ateitį. Šiame praktiškame pasaulyje jų darbai bus aprubežiuoti savo šalių viešais nusistatymais ir dar daugiau suvaržyti, nes turės atsižvelgt ar kitos šalys sutiks.

Pasidauginimas šalių skaičiaus bile kokioje taryboje padidina keblumus geometrijos proporcijoje. Turint omenyje, kad mažiausia penkiolika tautų turi sutikt del padarymo visuotinos nusiginklavimo sutarties, bile žmogus, kuris žinė matematiką, galėtų suskaityt visas problemas. Vienok problemos, tokios didelės, laukia, kad kas jas išrištų.

Europos kontinentas, išskiriant Rusiją, turi šiandien 2,000,000 ginkluotų vyrų. Dešimt iš taip vadinamų militariškų seno pasaulio tautų išleido milžinišką sumą savo krašto apsaugai, lygiai tiek kiek Suv. Valstijos ir Anglija, sykiu išleidžia savo krašto apsaugai. Šios dešimt šalių išleidžia vien tik savo armijom kiek Anglija, Amerika ir Japonija išleidžia savo dideliem laivynam. Kitaip rašant, pasaulio armijos šiandien kainuoja lygiai tiek kiek pasaulio laivynai. Ir tos šalys, kurios užlaiko armijas, atrodytų daug mažiau turinčios galimybės išlaikyt tą naštą negu tos, kurios turi laivynus.

Nors daug išleidžia armijų užlaikymui, dar didesni nuostoliai buna iš netekimo kareivių uždarbiavimo iegų. Nes, jeigu Anglija, Amerika ir Japonija ima tiktai 300,000 vyrų ir išleidžia $1,000,000,000 kas metai jųju laivynams, Europos militariškos šalys ima septynius sykius daugiau vyrų išleist savo $1,000,000,000 kas metai.

Galima įspėt, kad po parašymo penkių galingų šalių laivynų pageidaujamą sutartį, sausio mėnesyje, pasekmė bus — griežtas laivynų sumažinimas. Anglija ir Amerika sutiks laikytis lygiomis; paskui Anglija palauks iki Amerika susilygys kreiserių skaičiumi; tuo laiku, Japonija sutvarkys savo laivyną pagal savo reikalus, taipgi Francija ir Italija.

Per penkis metus francuzai, italionai ir kitos militariškos tautos pageidavo, kad tokiu pat budu pasielgtų su armijomis kaip ir su laivynais nusiginklavimui. Per tris metus M. Paul-Boncour kariavo už tą nusistatymą Ženvoje, bet visuomet atsirado priešingų. Ir tenais progresas šio nusistatymo įvykdymui sustojo. Jau daug metų kaip šalys be konskripcijos mėgino kitoms, kurios turi priverstiną tarnystę kariuomenėje, įkalbėt, kad atsisakytų, bet nuėjo niekais. Visos Europos šalys, kurios tik turi gerą armiją, įvedė priverstiną tarnystę armijoj ir nėra jokių ženklų, kad mano nuo to atsisakyt. Europos šalys nė kuomet neatsižadės konskripcijos—negalima jas įkalbėt, kad taip padarytų. Kitas klausimas kįla, kodel nepriimt militariškų šalių žodį ir prašyt, kad jos paduotų savo dabartinį pulkų skaičių kaipo maksimum, kada jiems reikia pulkų, bet niekuomet nepadaugint? Tiktai viena tauta, kuri prieštarautų tokiam sumanymui — tai Vokietija, kurios armijoj negali but daugiau 100,000 vyrų. Vokietija norėtų didesnių iegų. Vienok bile projektas, kurį remtų devynios iš dešimts militariškų tautų, turėtų progą pasisekt.

Europos armijų skaičius ir metinės išlaidos jų užlaikymui:

Francija	550,000	$260,000,000.
Italija	350,000	168,000,000.
Lenkija	250,000	78,500,000.
Belgija	65,000	22,500,000.
Rumunija	160,000	50,000,000.
Ispanija	60,000	120,000,000.
Vokietija	100,000	125,000,000.
Čekoslov.	140,000	45,000,000.
Jugoslov.	110,000	35,000,000.
Grekija	67,000	19,500,000.

Viso 1,852,000 vyrų; išlaidų $923,500,000. Jei įskaičius mažąsias Europos valstybėles, tai pilnai sudarytų perviršį viršui paduotų skaitlinių.

Įdomu, kad Anglijos, Amerikos ir Japonijos laivynai kainuoja kas metai $868,800,000; tai reiškia: dešimt tautų galingų savo armijomis išleidžia jų užlaikymui tiktai truputį daugiau ką trįs didžiausios galingos tautos išleidžia palaikymui savo garbės milžiniškam laivynam.

Gal kada ateis laikas, kuomet Anglija ir Amerika galės priverstiną tarnystę kariuomenėje prašalint iš Europos, bet ne dabar, ne kitą metą, ir ne už kito meto. Jei mėgintų, sulauktų tiktai nepasisekimo. Vienok yra proga, ir nors ne labai kokia, vienok butų galima padaryt pirmą žingsnį prie militariško nusiginklavimo per militarišką aprubežiavimą. Negali but tikro laivyno nusiginklavimo kol Anglija ir Amerika abidvi laiko daugiau milijono tonų karinių laivų. Ir nėra miiltariško nusiginklavimo kol Europa turi daugiau 2,000,000 kareivių.

Vienok, ar nebutų įdomu sekančiuose mėnesiuose ištyrinėt kokiais galimais budais sumažinti ta 2,000,0000 skaičių kareivių Europoje, taip greitai, kaip Anglija ir Amerika sumažintų jųjų 2,000,000 tonų ar daugiau karinių laivų?

Kiek Žmonių Gali Išmaitint Žemė?

M. R. paduoda Austrų prof. Ervin Stranik nesenai paskelbtą įdomų apskaitliavimą,—kiek dar žmonių galėtų sutilpt ir išsimaitint musų žemės paviršiuje.

Iš viso ant žemės kamuolio gyvena dabar 1,950 milijonų žmonių. Iš to skaičiaus 625 milijonai (31%) tenka Europai. Amerikoje gyvena tiktai 147 milijonai, nors žemės plotu Amerika bemaž 5 sykius didesnė už Europą. Amerika užima 52 milijonu ketvirtainių kilometrų plotą. Azija 43 milijonus ketvirtainių kilometrų apgyventame plote turi 1030 milijonų gyventojų; taigi yra gana tirštai apgyventa. Tuo tarpu Afrikoje gyvena vos 140 milijonų žmonių, nors žemės plotas, kuriame galėtų žmonės gyvent, siekia 30 mil. ketv. klmtr. Australijai tenka tik 8 milijonai gyventojų.

Klausimas, kiek dar žmonių galėtų sutilpt ir išsimaitint tuose, rodos, gana erdviuose žemės plotuose?

Tiksliai tokį dalyką apskaičiuot, žinoma, yra gana sunku. Bet dauguma mokslininkų yra linkę manyt, kad Europoje galėtų užtekt vietos truputį didesniam žmonių skaičiui, negu šiandien jų gyvena; daugiausia čia galėtų sutilpt 700 mil. žmonių. Amerikoje (šiaurės ir pietų), vietoj 147 mil., galėtų gyvent 3,300 milijonų; Azijoje — 1700 milijonų; Afrikoj dabartinis gyventojų skaičius, 140 milijonų, galėtų drąsiai didėt ligi 230 milijonų. Pagaliau, Australijoje, vietoje 8 milijonų, galėtų išsimaitint net 700 milijonų žmonių. Taigi išeitų, kad vietoj šiandien gyvenančių musų žemės paviršiuje 1,950 milijonų žmonių galėtų susirast sau vietą ir maistą 8,700 milijonų gyventojų.

Toliau prof. Stranik stato sau klausimą — kokiu budu turėtų but tvarkomi išeivybės reikalai ir į kuriuos kraštus pirmoje eilėje turėtų but kreipiamas žmonių dėmesys? Į tai prof. Stranik duoda šitokį atsakymą: Pirmoji vieta šiuo atžvilgiu, jo supratimu, tenka Afrikai. Ji turinti didžiausius dar nesunaudotus turtus. Toliau eina Argentina; dar toliau — Australijos Naujoji Zelandija. Šis kraštas turėsiąs ilgainiui tapt kolonistų rojumi, nes ligi šiol, del savo geografinės padėties, jis yra labai toli nuo Europos ir Amerikos kulturos centrų, ir todel negalėjęs svetimų kraštų žmones patraukt.

Vakarinės Mokyklos

Daug ateivių šioje šalyje nežino, kad Suv. Valstijose yra daug įstaigų, kur mokslą galima įgyt veltui. Nesiranda nė vienos kitos šalies, kur mokslo parankumai butų taip skaitlingi ir pigūs. Amerikos žmonės yra labai užsitikėję mokslui, ir švietimo autoritetui daro kiek gali, kad patenkinus reikalavimus, kurie jų domėn atkreipiami. Dažnai sutinkama ateivius, kurie išsivaizdina, kad jie čia tik pakenčiami, ir kad visos moksliškos ir kitos įstaigos yra tik čia gimusiems ir piliečiams. Didesnės klaidos jie negalėtų padaryt. Faktinai švietimo autoritetai visuomet stengiasi pasiekt ateivius, surast naujus jų mokinimui budus, ir sutraukt juos į vakarines mokyklas.

Nėra nė vienos kitos grupės šioj šaly, kuri galėtų taip pasinaudot švietimo parankumais, kaip naujai atvykusieji iš kitų šalių. Jie gali veltui lankyt vakarines klasas, kur išmoks anglų kalbas, arba but instruktuoti pilietybei jei nori tapt piliečiais. Arba gali lankyt įvairias amatų klasas, kur gali išmokt naujo amato, jei savo užsiėmimu nėra patenkinti. Namų šeimininkės, kurios negali vakarais išeit, turi progą mokinties dienos laiku.

Chicagos miestą galima imt kaipo pavyzdį didelio darbo, kuris yra daromas užaugusiųjų švietimo dirvoje. Viešos mokyklos, kur mokinama veltui, po švietimo skyriaus priežiura, duoda progą kiekvienam atsiekt mokslo, arba siekt daugiau. Yra tam specialės klasos, kur mokinama anglų kalbą ateiviams.

Švietimo skyrius taip pat turi anglų kalbos ir pilietybės klasas bile dirbtuvėje, kur randasi tam parankumai.

Švietimo autoritetai turi dienines klasas ateiviams, kur randasi užtektinas reikalavimas. Nekuriuos atsitikimuos jų vaikai esti prižiurimi, kuomet jos lanko klasas.

Kad pagelbėjus tiems, kurie nori paduot prašymą, kad gavus paskutines pilietybės popieras ir turi but naturalizacijos egzaminuotojo ir teismo egzaminuoti, įsteigtos specialės klasos sąryšy su Darbo Departamento Naturalizacijos Biuru, kur pilietybė išdėstoma. Mokiniai gali prisidėt bile kada, ir užbaigia, kuomet tinkami, nežiurint reikalaujamo laiko. Užbaigus, jie gauna certifikatą, kurį išduoda Naturalizacijos Biuras ir Švietimo skyrius, ir tas certifikatas yra geriausiu patvirtinimu aplikanto mokslo tinkamumo. Nereikalaujama jokios mokesties. Mokinama elementarinės anglų kalbos ir mokiniui duodama šios šalies valdžios sistemos tikras supratimas. Taip pat mokinama geografijos ir Suv. Valstijų istorijos.

Suprantama, kad viešos vakarinės mokyklos nėra užlaikomos vien tik ateiviams. Tukstančiai Amerikonų, vyrų ir moterų, jas lanko, kad pagerinus savo mokslą arba išmokt kokį nors meną ar amatą. Daug ateivių besimokindami amatų klasose atranda, kad jie padidina savo kalbos turtingumą naujais žodžiais.

Dauguma, kurie norėtų naudotis ta gera Amerikos viešų vakarinių mokyklų sistema nežino kur eit ir kur užsiregistruot. Jie turėtų nueit į artimiausią mokyklą, ir jei jie bijosi, kad jų paklausimai gali but nesuprantami, jų laikraščių redaktoriai tame mieste visuomet bus pasirengę juos nurodyt ir duot jiems reikalingus patarimus. Atsiradus keblioję padėty galima kreiptis į viešąjį knygyną. Dideliuose miestuose vieši knygynai visuomet laiko darbininkus, kurie supranta ir kalba kitas kalbas. —F.L.I.S.

Užrašyk Amerikos Lietuvį savo giminaičiui į Lietuvą, jis jusų nepamirš niekad. Kaina $2. m.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

KODEL LENGVIAU SULENKT GELEŽIES ĮKAITINTĄ LAZDĄ NEGU ŠALTĄ?

Prisiminant tai, kad geležis yra kieta todel, kad jos atomai yra taip susitvarkę, jog kiekvienas jų yra standžiai susiglaudę prie viens kito; gi kuomet geležis kaitinama, jos atomai virpa greičiau, kas truputį praliuosuoja juos nuo viens kito; ir užtai geležis duodasi lengviau sulenkt.

KOKIA YRA SUNKIAUSIA ŽINOMA MEDEGA?

Metalas vadinamas osmis, kurs yra nemažiau retas už platiną. Jis sveria dvidešimt du ir pusę sykiu daugiau kiek svertų lygiai tiek vandens.

KOKIA YRA LENGVIAUSIA ŽINOMA MEDEGA?

Paprastose aplinkybėse paviršiuje lengviausia žinoma medega yra hydrogeno gesas. Tai ir todel hydrogenas vartojamas pripildyt balionus. Heliumo gesas, kuris dabar vartojamas vietoj hydrogeno nėra toks lengvas kaip hydrogenas, bet turi didelę pirmenybę užtai, kad negali eksplioduot.

KURIS METALAS LENGVIAUSIAS?

Lithium, kuris apsireiškia kaipo chemiška suomaiša lithejos vandenyje. Jisai metalo pavidale yra tiktai chemiškas įdomumas. Palyginus su tiek pat vandens didumas, sveria tiktai pusę tiek. Magnis iš visų lengviausias metalas, kurs vartojamas paprastai. Sveria vieną ir tris ketvirtdalius kartų tiek kiek vanduo arba mažiau ketvirtdalio tiek kiek geležis.

KUR VANDUO DINGSTA, KUOMET IŠGARUOJA,

Smulkios vandens molekulos prasišalina kiekviena sau į orą. Jos tokios mažos, kad gali visuomet plaukt visur ore. Jos tokios mažos, kad negalima jas matyt.

KODEL VANDUO VERDA KADA JĮ ĮKAITINA?

Karštis nuvaro atomus vandenyje toliau nuo vienas kito. Neužilgio jie taip toli atsiskiria, kad jie buna iš dalies liuosi nuo vienas kito. Taip darant, jie pavirsta į garus ir gariniai burbulai pasikeldami per vandenį padaro kad virtų.

KIEK LEDO SVARŲ IŠEINA IŠ VIENO VANDENS SVARO?

Lygiai vienas svaras; vienok, ledas apima truputį daugiau dydžio.

KODEL GELEŽIES ŠMOTAS ŽĖRUOJA KADA KARŠTAS?

Karštis taip padaugina atomų virpėjimą arba elektronų virpėjimą atomuose, kad jie galų gale pradeda bangas etere, taip kaip galima pradėt bangų eilę prude, jei kas su pagaliu purtys pirmyn ir atgal vandenyje. Šios etero bangos lengvos.

KURĮ METALĄ ŽMOGUS PIRMIAUSIA VARTOJO?

Gal auksą. Metalinį auksą rasdavo upių vagose. Nereikėjo jį išimt iš rudos ir buvo vartojamas pagrąžinimams, ilgą laiką pirmiau negu koks kitas metalas buvo išrastas. Pirmutinis metalas, kurį sunaudojo praktišku budu, tai varis, kurį vartojo peiliams ir kitiems įrankiams, mažiausia šešis tukstančius metų atgal.

KOKS SKIRTUMAS TARP GELEŽIES IR PLIENO?

Plienas yra geležis, kuriame randasi labai mažai angliadarių ir kitų elementų. Angliadaris padaro geležies atomams susitvarkyt šiek tiek kitaip metalo viduje. Jie sulimpa standžiau prie vienas kito ir todel padaro plieną tvirtesnį ir kietesnį negu gryna geležis.

KAIP GALIMA ATSKIRT AR BRANGUS DAIKTAS PADARYTAS IŠ PLATINO AR SIDABRO?

Reikia uždėt mažą azotinės rugšties lašelį ant žiedo viduryje arba kokio nors kito brangaus daigto. Jei padarytas iš platino, visiškai nebus paliestas. Jei daiktas iš sidabro padarytas, rugštis pradės virt, parus ir padarys juodą dėmę ant metalo. Reikia tuč tuojau nuvalyt rugštį, jei ne, tai visai sutirpys sidabrą.

KODEL VISI AUKSINIAI PINIGAI PADARYTI IŠ NEGRYNO AUKSO?

Užtai kad grynas auksas per mikštas. Jo atomai ne limpa prie vienas kito labai ir jųjų per daug nusitrintų ir pasimestų kada pinigas butų nešiojamas ir vartojamas. Todel įdedama vario į auksą. Tas padaro aukso atomams sulipt vienas prie kito tvirčiau, tai ir pinigas buna kietesnis.

KODEL AUKSAS LABAI NAUDINGAS DANTŲ PRIPILIMUI?

Užtai, kad niekuomet nesugenda nuo skystimų ar valgių burnoje. Šiuose laikuose, tokie pat tvirti ir nesunaikinami metalai, platina ir iridium, veik lygiai tiek kiek auksas vartojami dantų taisymo darbe.

KAIP BRANGUS METALAS VARTOJAMAS ANT FONTANINIŲ PLUNKSNŲ GALŲ?

Iridium, metalas, kuris panašus į platiną, bet daug kietesnis. Todel ir jį vartoja plunksnų galams. Ne taip greitai nudyla kaip auksas ir taip lygiai stangus nuo rašalo ėdimo. Žiurėk į plunksnos galo apatinę pusę ir pamatysi balzganą taškelį. Tai yra iridium.

LINKĖJIMAI

– Nuo –

DRAUGO

Worcesterio Miesto Išdirbystės

Worcesterio miestas turi daugiausią gyventojų sulyginus su bile kokiu šios šalies išdirbystės miestu ne ant vandeninio kelio ir per visą pasaulį žinomas kaipo įvairių išdirbysčių miestas. Crompton and Knowles Loom Works išdirba paprastas ir automatiškas stakles visokiem išaustiem audeklam. Crompton and Knowles yra viena iš seniausių įstaigų išdirbystės srityje šiame mieste ir yra išdirbysčių pamato akmuo. Suteikia užsiėmimus dideliam vyrų ir moterų skaičiui Worcesterio mieste ir užima svarbią vietą pramonės gyvenime Worcestery.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SĄJUNGOS 14-TAS SEIMAS

PIRMA SEIMO DIENA. — Lietuvių Darbininkų Sąjungos metinis seimas iš eilės 14-tas, prasidėjo trečiadienį rugsėjo 25-tą dieną, iškilmingomis pamaldomis Aušros Vartų bažnyčioje. Seimo sesija pradėta 10:30 valandą ryte. Pirmininkas Vladas Paulauskas atidarė seimą, paskui prasidėjo sveikinimai. Kalbėjo kun. J. Švagždys, kun. L. Kavailauskas, J. Tutoraitis, kun. K. Vasys, kun. A. Petraitis, K. Venčius, kun. J. Bakšys ir kiti. Į seimo prezidiumą paskirti ir išrinkti: J. Tutoraitis, vedėjas; J. Vereckas, pagelbininkas; K. Venčius ir J. Smilgis, sekretoriais; mandatų, įnešimų, skundų ir rezoliucijų komisiją sudarė: kun. J. Švagždys, V. Kudirka ir Izabelė Ročkienė; tvarkdarys J. Tamulevičius. Centro Valdybos raportai visi vienbalsiai priimti. Pirmos dienos sesijose jokių naujų nutarimų nepadaryta. Atstovų buvo apie keturiasdešimt. Vakare įvyko puikus koncertas ir prakalbos.

KONCERTAS ir PRAKALBOS Koncertas ir prakalbos įvyko vakare 8 valandą Aušros Vartų salėje. Muzikališką programo dalį išpildė: Aušros Vartų parapijos choras vadovaujant p. A. Kilinskui; M. Paruliutė, solo; Jonas Emkus, solo; Julė Mitrikiutė, soprano solo; Aušros Vartų vyrų choras; J. Žemaitis, solo; Aušros Vartų merginų choras. Prakalbas pasakė: Antanas F. Kneižys, "Darbininko" redaktorius; kun. L. Kavaliauskas, iš Providence, R. I.; kun. J. Bakšys iš Hartford, Conn.; ir daugelis kitų svečių. Šio vakaro vedėju buvo adv. I. Barkus, kuris savo užduotį atliko su dideliais gabumais. Žmonių atsilankė labai daug.

ANTRA SEIMO DIENA — Rugsėjo 26, ketvirtadieny, įvyko L.D.S. ketvirto seimo tąsa ir užbaiga. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, 8 val. ryte, atlaikytos gedulingos šv. mišios už mirusius L.D.S. narius.

Seimo sesijos prasidėjo 9 valandą. Buvo labai daug pasveikinimų ir dovanų bendradarbių fondan. Toliau skaitomos įvairios rezoliucijos. Viena iš svarbesniųjų rezoliucijų buvo apie likvidavimą organizacijos skolų. Kalbėta apie bonų ir paskolų atmokėjimo klausimą ir išrinkta komisija užbaigt tą klausimą.

Kaikurie svarbesnieji nutarimai: surengt vajų spaudos platinimui; apvaikščiot L.D.S. organizacijos 15 metų iškilmingai jubiliejų, su įvairiais parengimais ir su jubiliejiniu "Darbininko" numeriu. Skundų kaip ir nebuvo. Atstovai buvo rimtai susidomavę organizacijos gerove ir kiekvieną klausymą svarstė šaltai ir kritiškai. Atstovaujama 11 kuopų ir du apskričiai.

Į naują valdybą išrinkta šie: Pirm. Vladas Paulauskas; vicepirmininkas, J. Tamulevičius; sekr. A. F. Kneižys; ižd. A. Vasiliauskas; kontrolės komisija: kun. Gradeckis, A. Avižinis, S. Cibulskis. Literatinė komisija: kun. K. Urbanavičius, kun. J. Švagždys, kun. F. Juškaitis, kun. F. Virmauskis, kun. F. Strakauskas.

Atstovai užbaigę savo darbą pasekmingai išsiskirstė kilniame upe.

VAKARIENĖ ATSTOVŲ PAGERBIMUI. — Į puikiai papuoštą Aušros Vartų svetainę susirinko suvirš 800 svečių — pagerbt atstovus iš kitų miestų atvykusius ir sykiu apvaikščiot parapijos metinį pokylį. Stalai buvo prikrauti labai skaniais valgiais. Svečiai stebėjosi iš Aušros Vartų parapijos moterų apsukrumo, nes ne juokai tiek daug sveičų priimt kartu ir prižiurėt, kad visi butų užganėdinti.

Pirmausia kun. K. Vasys pasveikino visus svečius ir perdavė adv. P. Baubliui vest programą. Reikia čia primint, kad buvo parengtos specialės vietos garbės svečiams ir seimo atstovams. Prakalbas pasakė: Majoras M. O'Hara, kun. S. Vembre, Dr. P. Puskunigis, kun. L. Kavaliauskas, ir kun. A. Petraitis. Apart minėtų įžymių veikėjų kiti garbės svečiai buvo: kun. J. Bakšys iš Hartford, Conn.; kun. J. Jakaitis iš Worcester. Mass.; adv. I. Barkus; dr. J. Landžius; p. P. Puskunigienė ir kun. Gradeckis.

Laikotarpiais lietuvių orkestra po p. Navicko vadovybe puikiai grajino ir linksmino svečius smagiomis polkomis. Muzikališką programo dalį išpildė: Aušros Vartų vyrų choras; p. Putelienė, solo; Ona Montviliutė ir A. Kazalevičiutė, duetą; Albina Lietuvininkaitė, smuikos solo; J. Žemaitis, solo; M. Paruliutė, solo; J. Emkus solo; J. Mitrikaitė, solo; Aušros Vartų merginų choras; J. Žemaitis, J. Ginkus ir V. Suderskis, trio. Artistai visi be jokio išėmimo atliko savo užduotis kuo puikiausiai.

Visi susirinkusieji išsiskirstė namon po šio milžiniško pokylio ir ilgai atmins visus įspudžius. **Rep.**

WORCESTERIO LIETUVIŲ GĖLIŲ DIENA įvyksta spalio 5, šeštadienį Worcesterio lietuviai prašys pagelbos savo tautos pavargėliams nuo kiekvieno šio miesto gyventojo. Iki šioliai jau prisirašė apie 300 rinkėjų, vienok tikimasi, kad paskutiniose valandose atsiras daugiau pasišventųsių lietuvių. Pereitą sekmadienį įvyko didelės prakalbos Šv. Kazimiero parapijos svetainėje prisirengimui prie gėlių dienos. Penktadienio vakarą, spalio 4-tą, įvyko visų rinkėjų didelis susirinkimas, kuriame duotos instrukcijos ir paskirtos vietos kur rinkt, taipgi išdalyti reikalingi ženklai rinkėjams. Taigi šeštadienio rytą ir per visą dieną pasišventusieji lietuviai prašys paramos, kad Labdarybės Draugija galėtų įsteigt prieglaudą, kuri dabar butinai reikalinga šio miesto lietuviams. Jau turi nuosavą Maironio Parką tiktai reikia lėšų triobėsius atremontuot, kad butų tinkami prieglaudai. Gėlių dienos komisijon įeina Majoras M. O'Hara, garbės pirmininkas; adv. P. Baublis, Dr. P. Puskunigis, Dr. J. Landžius, adv. I. Barkus, Dr. P. Zurwell kun. A. Petraitis, J. Reinikis kun. K. Vasys, M. Šeškevičienė, P. Senkienė, P. Lengvinis, kun. J. Jakaitis. Gėlių parupinimui komisijon įeina: F. Kandrotienė, V. Šipaitienė, P. Šapauskienė, U. Buleliutė, F. Šipaičiutė, O. Landžiuvienė, E. Baltramaitienė, U. Matlauskienė, P. Alavošienė, A. Piliponiutė, A. Kupstas ir A. Juknevičius.

DIDELĖ NAUJIENA WORCESTERIEČIAMS. Lietuvių Ukėsų Pašelpinis Kliubas rengia didelius fėrus savo nuosavame name 12 Vernon gatvės. Fėrai įvyks spalio 10, 11 ir 12-tą dieną, ketvirtadieny, penktadieny ir šeštadieny. Fėrai bus bieni iš gražiausių ir įdomiausių, nes bus skrajojanti krasa, grieš muzika susidedanti iš keliolikos muzikantų ir linksmins publiką visus vakarus. Taipgi bus visokių puikiausių daiktų išlaimėjimui, kaip tai: — 100 dolerių auksu; puikiausias radio ir puikus laikrodėlis — moteriškas ar vyriškas. Dalyvaus Worcesteriečiams gerai žinomi garsųs "Mes Keturi" ir žymųs lietuviai kumštininkai. Bus ir lietuviškų saldainių pergaabentų iš Kauno, Lietuvos sostinės. O kas svarbiausia, tai pirmieji rudens sezono šokiai įvyks paskutinį fėrų vakarą, spalio 12-tą dieną. Darbas surengimui yra jau smarkiai pradėtas, nes šieji darbštus nariai įeina į komisijon: A. Janušonis, komisijos pirmininkas; kiti komisijos nariai: P. Stepšis, J. Kamendulis, J. Emkus, J. Pupka, J. Kupstas, J. Krasinskas, J. Dailyda, F. Skliutas, ir J. Stepšis. Kviečiame Worcesterio lietuvių visuomenę lankyt tuos puikius fėrus.

NEPAPRASTAI PASEKMINGAS ŽAIDIMO VAKARAS įvyko ketvirtadienį, spalio 3, daktaro. J. Landžiaus ir p. Zavistauskų namuose, 51 Providence gatvės. Nepaisant lietingo oro, žmonių susirinko kiek tiktai tilpo. Atėjo visi Worcesterio lietuvių inteligentai ir biznieriai ir daug įžymių lietuvių. Visi linksmai praleido laiką žaisdami ir šnekučiuodami. Buvo ir išdalinti skanųs užkandižai. Sofiją Zavistauskienė surengė šį malonų vakarą Labdarybės draugijos naudai. Visi atsilankiusieji aukavo ir susidarė $9.00. Reikia pažymėt, kad adv. I. Barkus, P. Jurgelionis ir J. Dirsa aukavo po $1.00 Worcesterio našlaičiams. Kiekvienas iš susirinkusiųjų traukė šipuliukus kam teks priimt svečius ateinantį trečiaadienį. Toji laimė teko adv. I. Barkui, kuris gyvena prie 101 Sterling gatvės. Tokie vakarai, kurie neša dvigubą naudą pasilinksmint ir gerą darbą atlik, kelia lietuvių vardą tarp svetimtaučių ir rodo lietuvių susipratimą ir kilnumą. **R.**

LIETUVIŲ SUTUOKTUVĖS. Panelės Paulinos Grigarauskiutės vestuvės su p. Jonu Vaškelevičiu įvyko pirmadienio rytą, rugsėjo 30 dieną, Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Po sutuoktuvių įvyko didelis pokilis Paulinos namuose, 23 Millbury gatvės. Atsilankė labai didelis skaitlius giminių ir pažįstamų.

Gerai worcesteriečiams žinomos dainininkės Onos Montviliutės sutuoktuvės su Juozu Matijošaičiu iš Baltimore, Md. įvyks spalio 12 dieną, Aušros Vartų bažnyčioje, devintą valandą ryto. Ona Montviliutė pragarsėjus dainininkė ir veikėja lietuvių tarpe.

Marijona Pupkiutė, nuo 25 King gatvės ir H. Hansen iš Canton, S. C. apsives spalio 21 dieną. M. Pupkiutė užbaigė komercijos Augštesnę Mokyklą, gi C. Hansen gavo diplomą nuo Worcesterio Teknikos Instituto.

S.L.A. 57 KUOPOS mėnesinis susirinkimas įvyks 6 dieną spalio, 1929 m. Lietuvių salėje, 29 Endicott gatvės, kaip 2 val. po pietų. Prasidėjus rudeniniui sezonui prasideda nauji draugijiniai veikimai, todel pageidaujama, kad į šį susirinkimą kuo skaitlingiausiai atsilankytų. R.

VLADAS RAMANAUSKAS šiuomi praneša, kad jo žmona, Stasė Ramanauskienė, numirė rugsėjo 14tą dieną; sirgo širdies liga per aštuonias savaites. Buvo 42 metų — Amerikoje išgyveno apie 18 metų. Paeina iš Krekenavos parapijos, Panevėžio valsčiaus, Kauno apskrities, Lietuvos. Paliko nuliudime savo vyrą Vladą; 2 dukteri: Oną 18 metų, Eleną 15 metų; du sunu, Joną 11 metų ir Vytautą 7 metų; Amerikoje paliko du broliu ir seserį; gi Lietuvoje du broliu ir dvi seserį. Po gedulingų mišių Aušros Vartų bažnyčioje. tapo palaidota Šv. Jono kapinėse. Giminės ar pažįstami, kurie norėtų sužinot daugiau apie laidotuves prašomi kreiptis: V. Ramanauskas 197 Vernon street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA gražus raudonmedžio stalas ir aksominis didelis patiesalas.
Telefonuokit — Cedar 2611-W

"Birutės" Saldainiai
Iš Lietuvos

Ką tik atvežti iš Lietuvos saldainiai dirbami iš gryniausių vaisių — skanųs ir sveiki; pagaminti Pirmoje L. Garinio Šokolado ir Saldainių Fabrikas "Birutė" iš Šiaulių. Tarpe jų yra avietinių, ananasinių, vyšninių, mėtitinių, kriaušinių, ledinių ir žemuoginių.

RIALTO CONFECTIONERY
31 Millbury St. Worcester, Mass.

THE AMERICAN STEEL & WIRE COMPANY
Įsteigta 1831 metuose, Worcester, Mass.

American Steel and Wire Kompanija yra viena iš seniausių išdirbysčių Naujoje Anglijoje, nes buvo įsteigta 1831 metuose. Turėdama tris dirbtuves Worcestery ir didelį fabrikų skaičių Suvienytose Valstijose ir Kanadoje, šioji kompanija išdirba plieno ir drato produktus ir išsiunčia į visas pasaulio dalis. Worcesterio fabrikuose išdirba suvirš 2,000 įvairių plieno ir vario drato produktų.

Kadangi turi tris fabrikus Worcesteryje, vieną New Haven, Conn., ir sankrovą Bostone, American Steel and Wire Company viena iš tų kompanijų, kuri ne tik užlaiko daugiausia darbininkų visoje Naujoje Anglijoje, bet ir moka didžiausius valstybės mokesčius.

Nuolatinis šios pramonės augimas Worcestery, neatsižvelgiant, kad toli nuo neišdirbtos medegos šaltinio, skelbia šių nesulyginamų dratų produktų išdirbtų Naujoje Anglijoje neužginamą gerą vardą ir Tobulybę.

Pageidaujam iš tamstų klausinėjimų artimesniam susipažinimui.

PARDAVIMO RAŠTINĖS:

CHICAGO—208 So. La Salle Street
CLEVELAND—Rockefeller Building
DETROIT—Foot of First Street
CINCINNATI—Union Trust Bldg.
MINNEAPOLIS—St. Paul, Merchants NAT'L BK. BLDG.—St. Paul
ST. LOUIS—506 Olive Street
KANSAS CITY—417 Grand Avenue
OKLAHOMA CITY—First Nat'l Bank Bldg.
BIRMINGHAM—Brown-Marx Bldg.
MEMPHIS—Union and Planters Bank Bldg.
NEW YORK—30 Church Street
BOSTON—Statler Building
PITTSBURGH—Frick Bildng
PHILADELPHIA—Widener Building
ATLANTA—101 Marietta Street
WORCESTER—94 Grove Street
BALTIMORE—32 So. Charles Street
BUFFALO—670 Ellicott Street
WILKES-BARRE—Miners Bk. Bldg.
DALLAS—Praetorian Building
DENVER—First National Bank Bldg.
SALT LAKE CITY—Walker Bk. Bldg.

UNITED STATES STEEL PRODUCTS COMPANY
San Francisco Los Angeles Portland Seattle